

FVD moet niet langer genegeerd worden

Tom-Jan Meeus

Een nieuwe lente, een nieuwe verlosser. Ze heet Lidewij de Vos, ze is 28 jaar, en hoewel ze woensdag geen kandidaat was bij de gemeenteraadsverkiezingen stond ze in het hele land op zuilen en posters. „AZC nee. Stem FVD.”

Voor de Statenverkiezingen volgend jaar, die in de Eerste Kamer bepalend kunnen zijn voor het minderheidskabinet-Jetten, heeft De Vos haar partij een voortreffelijke uitgangspositie bezorgd.

In het samenspel van politiek en populaire media staat een kansrijke nieuwkomer garant voor hoge klik- en kijkcijfers. Het verklaart mede waarom de landspolitiek nu al een kwarteeuw wordt overschaduwd door (kandidaat-)verlossers die de hoge verwachtingen na hun eerste successen zelden waarmaken.

Een vicieuze cirkel. Elke verlosser heet het bewijs te zijn dat de stem van de bezorgde burger is verwaarloosd. Daarna blijkt dat de bezorgde burger vertrouwen gaf aan een partij die de eigen kiezers verwaarloost.

De winst van FVD was woensdag evident maar op het eerste gezicht – zo'n 4 procent van de stemmen – niet spectaculair. Het grote aandeel van lokale partijen vertroebelt het zicht op de landelijke potentie van FVD. Wat wel vaststaat is dat De Vos' campagne de achilleshiel van Geert Wilders blootlegde. Hij heeft geen partij. Zijn PVV is in potentie de grootste van het land maar stond woensdag in slechts 39 gemeenten kandidaat. Het veel kleinere FVD in 103 gemeenten.

Tegelijk is het zaak het succes van De Vos niet groter te maken dan het is. Alles zat mee voor FVD. De PVV is na elf maanden regeren op haar retour en recentelijk getroffen door een pijnlijke afsplitsing van de Kamerfractie. BBB heeft ruzie met zichzelf. FVD-afspliters Joost Eerdmans en Annabel Nanninga nemen met JA21 een constructieve houding in waarvoor veel radicaal-rechtse kiezers hun neus ophalen. De VVD is als regeringspartij gedwongen de Spreidingswet te verdedigen.

Het resultaat was dat FVD woensdag met de SGP de enige landelijke partij was die een geloofwaardige claim op massief verzet tegen de Spreidingswet kon leggen.

Toch is dat niet het hele verhaal van die wet, die het Rijk de bevoegdheid toekent gemeenten te verplichten asielzoekers op te vangen. Dit om te voorkomen dat een kleine groep gemeenten overbelast wordt. De drie coalitiepartijen, waarvan D66 en CDA de wet expliciet steunen, handhaafden zich woensdag ondanks veel negatieve aandacht voor hun regeerakkoord. Het is kortom niet zo dat 'Nederland', zoals men op uiterst rechts zegt, 'tegen' de Spreidingswet is. Een groot deel van het electoraat ziet de redelijkheid ervan wel degelijk in.

Alles voor de aandacht

FVD is tuk op ophef. Het had er in deze campagne veel van weg dat de partij vooral voordeel zag in de publiciteit over FVD-kandidaten met een bedenkelijke reputatie. Alles voor de aandacht. Op de korte termijn was het ook effectief. In Nieuwegein werd FVD met vier zetels groter dan D66. Ondanks alle publiciteit over een oud-NVU-politicus die daar prominent op de FVD-lijst stond – en woensdag is gekozen.

[Lees ook](#)

[Opmars van extreemrechts op kandidatenlijsten van FVD](#)

Het is ook dé zwakke plek van FVD: een partij die zich presenteert alsof de eigen geschiedenis irrelevant is. Een houding waaraan ook sommige professionele media zich schuldig maken. Maar bijvoorbeeld in de huidige Kamerfractie zitten alleen politici die onder De Vos' voorganger Thierry Baudet een landelijke rol kregen.

Dat is dezelfde Baudet die tot de zomer zijn Kamerlidmaatschap niet vervult om, aldus een eerder FVD-persbericht, lokale FVD-fracties „stabiel in het zadel te helpen”. Dat belooft wat. Dat is de Baudet die in 2019 de Statenverkiezingen won en daarna de provinciale FVD-fracties én die in de Eerste Kamer uit elkaar liet vallen. Van de 86 gekozen Statenleden splitsten er zich 63 (!) af; van de dertien gekozen senatoren had FVD er in 2023 één over. Een zeldzame politieke wanprestatie.

Wegkijken en negeren is een kansloos tactiekje

De Vos heeft duidelijk een ander karakter, zij presenteert zich als inhoudelijk en rationeel. Maar daarmee is Baudets FVD niet verdwenen. De partij die een bv inzake maaltijdboxen runt. Biefstuk als partijpolitieke spin-off. En in [een recente podcast](#) beaamde ze dat Baudet „een goede premier” zou zijn. Ook van zijn Ruslandvriendelijkheid nam ze nooit afstand.

Crypto-fascistische raadsleden, Poetinliefde, Baudet als premier: om te voorkomen dat de politiek na volgend jaar opnieuw gegijzeld

wordt door een partij die inherent instabiel is, hebben traditionele partijen maar één keuze. Stop met het doodzwijgen van kandidaat-verlossers. Ga in debat, roep ze ter verantwoording, breng in beeld wat er op het spel staat.

Het negeren, het weggijken: dat is nu een kwarteeuw geprobeerd, en woensdag heeft opnieuw laten zien dat het een kansloos tactiekje is.